

Bezpečný provoz jeřábů

Vzhledem k tomu, že v dnešní době se na stavbách používá řada materiálů a technologií, je nutné před zahájením prací provést naplánování předpokládaných operací a procesů pro provádění manipulací a technologických postupů za pomoci stavebních mechanismů.

Při používání jednotlivých druhů jeřábů je nutné dodržet:

- požadavky ČSN ISO 12 480-1
- požadavky platných obecně závazných právních předpisů a legislativy
- požadavky stanovené v návodu výrobce – v jeho technických podmínkách

Jeřáby jsou rozděleny do následujících tříd podle druhu jeřábu nebo zdvihadla:

- O** – zdvihadla, jeřáby s ručním pohonem nebo jeřáby s minimálně jedním ručním pohonem. Mostové, portálové a konzolové jeřáby s kočkou nebo kladkostrojem ovládané ze země
- A** – mostové, portálové a konzolové jeřáby s kočkou nebo kladkostrojem ovládané z koše nebo z kabiny
- AS** – mostové jeřáby speciálního použití, jako např. formovací, sázecí, licí, stripovací a klešťové
- B** – věžové, sloupové, derikové a portálové jeřáby s výložníkem
- C** – kolejové a železniční výložníkové jeřáby
- D** – mobilní jeřáby
- E** – plovoucí jeřáby
- F** – lanové jeřáby

Při výběru vhodných jeřábů, které budou uvedeny v dodavatelské dokumentaci, je zapotřebí znát:

- jaké materiály se budou na stavbě používat a přepravovat
- jaké technologie se budou používat
- jaké jiné zdvihací mechanismy než jeřáby bude nutné nasadit v průběhu stavby
- jaké manipulace bude nutno provádět během stavby – nakládka a vykládka
- jakými vázacími prostředky se budou manipulace provádět

K tomu je nutné využít informace poskytované výrobcí

- stavebních materiálů
- výrobků
- komponent
- pomůcek

kde musí být stanoveny podmínky pro bezpečné vázání a provádění manipulací, např. způsob vázání bednicích systémů, dovolená manipulace s paletami apod.

Plánování všech manipulací musí provést poučená osoba, seznámená s problematikou jeřábové dopravy, znalá konkrétních podmínek, za jakých budou prováděny stavební práce, a která je seznámena s podmínkami manipulací od výrobců materiálů, výrobků, komponent a pomůcek.

Poučenou osobou rozumíme osobu, která má dostatečné informace, praktické zkušenosti a teoretické znalosti k tomu, aby mohla bezpečně provádět činnosti, které jí byly určeny v systému bezpečné práce, ve kterém tato osoba musí být stanovena.

System bezpečné práce (SBP)

Pro provoz používaných jeřábů a malých zdvihadel sloužících pro zdvihání břemen za pomoci vázacích prostředků, dle ČSN ISO 12 480-1 se zpracovává SBP, který musí obsahovat:

- návržení činnosti jeřábů
- výběr, zajištění a použití vhodného jeřábu a příslušenství
- údržbu, prohlídky, inspekce apod. jeřábu a příslušenství
- dozor prováděný zaškolenými a kompetentními osobami s potřebnými pravomocemi
- kontrolu, zda jsou k dispozici všechny potřebné doklady a dokumentace
- zákaz nedovolených manipulací po celou dobu používání jeřábů
- zajištění řádně zaškolených a kompetentních osob, které jsou seznámeny se svými povinnostmi a s povinnostmi ostatních účastníků provozu jeřábu
- zajištění bezpečnosti osob neúčastněných přímo při provozu jeřábu
- koordinaci s ostatními spolupracujícími subjekty, které se účastní prací včetně stanovení opatření k zamezení vzniku rizik
- zajištění komunikačního systému, se kterým budou seznámeny všechny osoby zúčastněné na provozu jeřábu

Požadavky na provoz jeřábu je nutno doplnit o přípravu staveniště, montáž, demontáž a údržbu jeřábu.

!!! V případě, že se během provádění prací vyskytnou manipulace, které nejsou popsány v SBP, je nutno tyto popsat formou doplňku nebo přílohy SBP.

Všechny osoby podílející se na provádění nebo zajišťování manipulací pomocí jeřábů musí mít pevně stanoveny svoje kompetence a povinnosti a musí s těmito být prokazatelně seznámeny. Se SBP musí být řádně seznámeny všechny zúčastněné subjekty.

Smluvní používání jeřábu

Dodavatel stavebních prací uzavře smlouvu s organizací uživatele, která provede práce jejím jménem a ve smlouvě musí být uvedeno:

- práce budou provedeny v souladu s ČSN ISO 12480-1,
- uživatel určí kompetentní osobu a požadavky objednatele,
- všechny informace nebo činnosti, které zajišťuje a provádí objednatel, musí písemně dohodnout s uživatelem.

Dále je nutno vycházet z toho, že uživatel musí být pověřen případným řízením a vydáváním příkazů i osobám objednatele.

Před uzavřením smlouvy má objednatel povinnost se přesvědčit, zda je uživatel v potřebném rozsahu kompetentní k provádění prací v souladu s ČSN ISO 12480-1.

Povinnosti majitele jeřábu při jeho pronájmu

Při pronájmu jeřábu s jeřábníkem organizace provádějící manipulaci s břemeny má majitel jeřábu povinnost poskytnout jeřáb řádně udržovaný, kontrolovaný, s kvalifikovaným jeřábníkem a vazačem.

Povinnosti uživatele při používání pronajatých jeřábů

Uživatel musí určit kompetentní osobu odpovědnou za dodržování ČSN ISO 12480-1 a dalších požadavků vyplývajících z konkrétního případu používání jeřábu. Za výběr a používání jeřábu odpovídá uživatel.